

lavcev, torej nekako polovica naših pravih sezoncev. V župniji Sv. Sebeščana so trije palirji in sem prepričan, da bodo morali delavce iskati v drugih krajih. Kje pa je več nevarnosti za naše delavce: ali v državi ali v tujini? Nevarnost je tu in tam, ponovno pa poudarjam, da je manj nevarnosti v državi, če je palir res v vsakem oziru dober, če pa palir od-pove, je pa konec vsemu. Zato bi morali po-lagati več pazljivosti na izbiri palirjev. Da je treba našim delavcem v državi tudi duhovni-ka, je bilo že ponovno poudarjeno in upamo, da jih bo letos zopet kdo vsaj za nekaj časa obiskal.

Naši palirji na zasebnih veleposestvih so pa večkrat tudi sami krivi, da plača ni večja. Nek naš palir je vodil delavce že več let na neko posestvo; ko je letos prišel na pogajanja, so mu tam pokazali dve pismi od dveh naših mož, ki ponujata delavce po nižji ceni in je tako

moral prevzeti tudi ta. Zveza poljedelskih de-lavcev je pa pogodbo ovrгла.

Kam pa z ostalimi delavci?

Če jim bo tujina odprta, bodo našli vsi delo. Neko delo bi jim pa morali najti tudi doma. Banovina bo morda dala kaj graditi in bi tam zopet nekaj sto delavcev našlo zaposlitve. Tre-ba pa bo na vsak način potrpeti, saj bo tudi te vojne enkrat konec.

Kaj torej?

Kdor ima doma dovolj kruha, naj ne sili v tujino v teh nevarnih časih. Kdor pa nima kruha, pa naj gre v Belje ali na druga pose-stva v državi. Četudi bomo kaj stradali, je vendar to manj kot naše življenje. Dela nam je treba, že od nekdaj smo navezani na sezon-sko delo. Doma je za vse premalo kruha. Ven-dar se tujine letos bojte! Delavci, želimo vam samo dobro!

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, pre-hladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-ta-bleta označena z „Bayer“-jevim križem.

Opomba: Reg. št. 2. tr. 7257 od 23. marca 1940.

Novice iz domačih krajev

Duhovniške vesti. Nastavljen je bil g. Ivan Sukič, provizor v Gor. Petrovcih, za kaplana v Beltincih. — Prestavljeni so bili sledeči gg. ka-plani: Franc Podgornik iz Šmartna pri Slove-njem Gradcu v Prevalje; Jožef Mihelič iz Griž za kornega vikarja v Maribor; Jožef Škorjanc iz Trbovelj v Griže; Adolf Pikel iz Beltincev v Trbovlje; Franc Kač pride iz Trbovelj za ka-plana k sv. Magdaleni v Mariboru; Avguštin Stancer pride od Sv. Petra pod Svetimi gora-mi za kaplana v Trbovlje; Pankracij Poteko je prestavljen iz Sv. Magdalene v Mariboru v Studenice pri Poljčanah; Davorin Petančič gre iz Koprivnice za kaplana v Šmartno pri Slove-njem Gradcu; Alojzij Feguš je prestavljen iz Prihove za kaplana v Koprivnico; Jožef Kranjc pride v Prihovo od Marije Snežne.

Petdesetletnica izseljenskega duhovnika. Z očetom Abrahamom se je srečal g. p. Hijacint Podgoršek, ki deluje že 12. leto med našimi slovenskimi izseljenci v Severni Ameriki. Pa-ter Hijacint je dobro znan v Mariboru, kjer je bil velik prijatelj dijaške mladine. Jubilantu naše čestitke z željo, da bi bilo njegovo po-žrtvovalno delo med izseljenci obilno blago-slovljeno!

Nesreča mlinarskega vajenca. 19 letni Jožef Špindler je bil zaposlen kot vajenec pri mli-narju v Gajševcih v ljutomerskem okraju. Po nesreči je zašel z desnico med jermenje, ki mu je roko strašno razmesarilo ter dvakrat zlo-milo. Ponesrečenega so oddali v bolnišnico v Mursko Soboto.

Pri padcu z drevesa obležal mrtev. 73 letni Jakob Javšovec je čistil sadno drevje pri po-sestniku Maksu Majcenu v Pavlovcih pri Or-možu. Pri žaganju suhih vej na črešnji je omahnil, padel na tla in obležal mrtev.

Hudo se je opekla. Terezija Štamolova, 16 letna kuhinjska vajenka, je nesla v Celju lonec vrele masti in padla. Mast se je polila po njej in so jo spravili v bolnišnico s hudimi opeklinami po obrazu in desni roki.

Avtomobil smrtno nevarno povezil žensko. Na cesti na Polulah pri Celju so našli ljudje starejšo in slabše oblečeno neznanko, ki je le-žala v globoki nezvesti s prebito lobanjo. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico. Siroto je povozil kak avto, ki pa se ni zmenil za po-voženo, ampak je oddinjal naprej. Neznana ženska je podlegla v bolnišnici poškodbi, ne da bi se bila zopet zavedla.

Padel pod voz. Pri vožnji lesa iz gozda je padel pod voz 43 letni delavec Jakob Šelinc iz Mozirja. Kolesa so šla čezenj in so mu nalo-mila hrbtenico ter ga tudi sicer smrtnonevar-no poškodovala po telesu.

Oče treh nepreskrbljenih otrok smrtno po-nesrečil. Franc Dornik, delavec na separaciji v Trbovljah, je bil že opetovano prizadet od ru-darskih nesreč. Zadnjič mu je stisnil voziček glavo in od takrat ga je večkrat napadala omotica. Ko se je zadnje dni vračal z dela proti domu, ga je prijel nenadoma slabost sredi poti preko bevkških skal. Padel je 20 m globoko in si je tako razbil glavo, da je kmalu po nesreči umrl. Smrtno ponesrečeni je bil že

32 let zaposlen pri rudniku ter zapušča ženo s tremi nepreskrbljenimi otroki.

Padel v prepad in se ubil. Fric Karner, 30 letni delavec kemične tovarne v Hrastniku, je strmoglavil na vrhu opuščenega kamnolo-ma kemične tovarne na Brnici v 25 m globok prepad in obležal mrtev.

Vlak mu odrezal obe nogi. Na ljubljanskem kolodvoru se je obesil na že premikajoči se mariborski vlak kmet Gorenjc od Sv. Duha nad Krškimi. V trenutku, ko so mu hoteli lju-dje pomagati v vagon, je omahnil ter padel pod vlak, kojega kolesa so mu odrezala obe nogi.

Živiljenskonevarno se je poškodoval pri pad-cu. Električar Ciril Pogačnik iz Rožne doline pri Ljubljani je imel delo na vrhu 16 metrov visokega žerjava na Jesenicah. Ko se je vra-čal po opravljenem delu navzdol po lestvi, mu je spodrsnilo, padel je vznak na progo spod-njega žerjava, od tam pa še 9 m globoko na tla. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v ljubljansko bolnišnico.

Mrtvega so potegnili izpod prevrnjenega voza. 58 letni posestnik Franc Golob iz Št. Pavla pri Stični na Dolenjskem je vozil ste-ljo. Malo pred domom se je težko naloženi voz prevrnil v potok. Nesrečni voznik je padel v vodo, nanj se je zvalil voz in ga je zadušil. Goloba, ki je oče številne družine, so potegnili mrtvega izpod voza.

Štorklje v Nemčiji. Vo-ditelj nemške ptičje po-staje v Rosittenu v Pru-siji dr. Schütz je rekel, da je v Nemčiji še kakih 40.000 parov štorkelj, od katerih je vsaj polovica v vzhodni Prusiji. Ni res, da bi se štorklje na po-mlad vračale vedno na isto mesto, kjer so bile prejšnje leto, kakor smo doslej mislili. Štorklje si pač poiščejo najprimer-nejše bivališče in kjer ga najdejo, tam ostanejo. Često je to staro gnezdo, večkrat pa tudi novo. Če se ustavi v istem dimni-ku stari in pride vanj še novi par štorkelj, pride do hudih bitk in na bo-jišču obleži večkrat več mrtvih in ranjenih. Tudi ne žive vedno skupaj isti samci in samice. Samec si rad večkrat prebere samico. Zgodi se tudi, da se dva samca večkrat stepeta za eno samico, ki

Podkrajski Judež

Povest iz domačih hribov

Orožnik je pobral nož, bil je ves krvav, pomolil ga je Meležniku pod nos in je strogo vprašal:

»Ali je tvoj?«

»Je,« je odgovoril Meležnik ves prestrašen. »Pa pri-segam pred Bogom in vsemi svetniki, prisegam na svojo dušo, da ga jaz nisem zabodel. Noža še v roki imel nisem — kdo drug ga mi je moral iz žepa potegniti.«

Orožnik in občinski možje so se nevarno nasmehnili. Mrkačevemu pa, ki je svojo gonil, da je Meležnik morilec, so vendarle veleli, naj drži jezik za zobmi. Orožnik je zaslišal še nekaj gledalcev. Večidel so se umaknili, ko se je prikazal župan, nekaj pa se jih je že koj spočetka izmuznilo, ko se je pretep začel. Od teh, ki so še bili okoli kegljišča, ni vedel nobeden nič povedati. Bil je tak direndaj, ko so se topli, da nihče od onih, ki so gledali, ni mogel nič natančnega videti. Tudi Judež je povedal, da je bil Tinč že zaboden, ko je on prišel in je Nadvor-skega Petra od pretepačev ločil; kdo bi naj bil Tinča zaklal, tega ne more reči. Ko je to izjavil, se je Judežu glas rahlo tresel, pa tega drugi niso opazili.

Po daljšem posvetovanju so se občinski možje in orožnik zmenili, da je treba vseh pet pretepačev še danes

10 spraviti na sodnijo. Uro pozneje je orožnik vseh pet peljal po cesti proti trgu, z njim pa je šel tudi župan. Ne besede ni spregovoril s sinom. Včasih ga je ošinil s pogledom in ta pogled je bil hladen, grozen.

9.

Bil je žalosten pogreb, ko so Homanovega Tinča pokopavali. Ljudi je bilo malo, žalovati pa je bilo videti le tiste, ki so bili sorodniki zaradi pretepa zaprtih.

Judež je bil pogrebec. Ko so spuščali krsto v grob, ga je stresla groza. Po eni strani ga je pretresla nesrečna Tinčeva smrt, po drugi strani pa so mu uhajale misli neprestano na to, kaj se bo še zgodilo. Julka, ki je stale nekoliko v strani, je bila tako bleđa, da je take še ni videl. Petra, svojega brata, je imela posebno rada. Če jo je že to potrla, da je bil brat zraven, ko so se topli in da je bil z drugimi vred zaprt, kako šele bo, ko se bo izpričalo, da je bil prav njen brat — morilec. Izpričati pa se bo moralo, če bodo njega, Judeža, prisilili, da pove po resnici. Ali pa se bo dal prisiliti? Nak, molčal bo Julki na ljubo.

Šele zadnje tedne mu je postalo jasno, kako ljube mu je Julka. Prej niti slutil ni, da je mogoče kakega človeka tako ljubiti. Da bi napravil njej tako hudo žalost — nak, to pač ne! Saj ga ona tudi ni izdala, ko je bil tedaj v stiski in so mu bili lovci čisto za petami. Molčal bo, pa naj se zgodi kar koli.

Pomagajmo si! Smo v dobi, ko država zahteva od svojih državljanov več žrtev, kakor v mirnih časih. Vsi uvidevni državljani to upoštevajo in z državo sedaj tesneje sodelujejo, kakor v splošno dobrih časih. Eno moramo tudi sosedje v vzajemni, medsebojni pomoči sedaj biti mnogo bolj povezani kakor kdaj prej. Krščanska ljubezen do bližnjega in državljanska zavest nam zapovedujeta, da si moramo v stiski in nevarnosti drug drugemu pomagati! Kdor je dal državi svoje delovne moči in sredstva na razpolago in radi tega njegova domačija in gospodarstvo trpi, ima pravico zahtevati pomoč od svojih bližnjih so-državljanov. Sosedje, pomagajmo si med seboj! Nič nerganja! Prosimo Boga za mir, prej se pa izkažimo vredne Njegove milosti z izpolnjevanjem Njegove zapovedi: Ljubi svoje-ga bližnjega kakor samega sebe!

Regulacija Mure je nujno potrebna. Splošno znano je dejstvo, da reka Mura s svojimi malone vsakoletnimi poplavamami našim obmurskim vasem povzroča neprecenljivo škodo. Odnosla je že mnogo rodovitnega sveta in v večih vaseh grozi celo kmečkim domovom nevarnost, da se lepega dne pogreznemo v reko, ker jih voda vedno bolj izpodkopava. Ko pa pride nekoliko večje deževje, reke narastejo in tako neregulirana struga ne more zmagovati vse vode, zato je nujno, da prestopi bregove in pretvori svet, ki se nahaja v bližini, v pravo jezero in s tem uniči težko pričakovani pridelek našega ubogega kmeta. Kljub vsemu temu pa na merodajnem mestu še ni odprt tozadevni kredit, s katerim bi se ta nebrzdana Mura zregulirala ter se tako zaustavilo njeno uničujoče in razdiralno delo, čeprav nam je bil ta kredit svoječasno že zagotovljen. Upamo, da s tem delom ne bodo dalje odlašali, kajti z regulacijo ne bo rešen le prepotrebni košček rodovitne zemlje našega obmurskega kmeta, temveč bo v bodoče mnogo naših revnejših ljudi, ki so primorani iz leta v leto zapuščati svoje skromne domove ter odhajati v grenko tujino, kjer si v potu svojega obraza zaslužijo toliko, da lahko preko zime prehranijo sebe in svojo številno družino.

Elektrika je prvič zasvetila. Zadnjo soboto je prvič zasvetila električna luč pri Sv. Marku niže Ptuja, v Zabovcih, Markovcih in Novi vasi.

Najstarejša Slovenka umrla. »Slov. gospodar« je lani poročal, da živi v Središču ob Dravi nad stoletna Terezija Čurin, po domače Kristofičeva babica. Dočakala je 104½ leta in te dni je umrla. Letošnja huda ter dolgotrajna zima je pospešila njeno smrt. Večino zadnje zime je prebila v postelji, ker se ni mogla prav ogreti. Do zadnjega je pa še precej dobro videla in slišala ter ji je segal spomin daleč na-

zaj. Rada je pripovedovala radovedni mladini iz davnih časov. Dolgih 30 let je trikrat na teden vozila na dvokolnici sir in maslo od Sv. Bolfenka pri Središču v Varaždin. Čitati se je naučila sama. Do zadnjega je bila zgovorna ter vedrega duha.

Izredna cerkvena slovesnost v družini. V Stični na Dolenjskem je slovesno prestopila v katoliško Cerkev družina Stefana in Suzane Valent iz Osjeka, ki stanuje v Planini pri Stični in ima devet otrok. Ljubljanski škof g. dr. Gregor Rožman je pohitel v Stično k belim menihom in je sam krstil očeta in mater ter 28 letno že poročeno hčer Marijo in jim tudi podelil zakrament sv. birme. Birmal je tudi vse druge že prej krščene otroke. V lepo okrašeni baziliki belih menihov, kjer so bili sveti obredi, je bila slovesna sv. maša z ljudskim netjem. Med sv. mašo je imel prevz. g. škof lep nagovor. G. župnik p. Benedikt Bolcar je podelil med sv. mašo prvo sv. obhajilo vsej družini, po sv. maši pa je poročil po katoliškem obredu očeta in mater ter 28 letno hčer Marijo. Tako sta prejela oče in mati ter hči te družine ta dan krst, birmo, prvo sv. obhajilo in zakrament sv. zakona, drugi otroci pa birmo in prvo sv. obhajilo obenem. Hkrati sta praznovala oče Stefan Valent in njegova žena Suzana še 25 letnico svoje poroke po drugem verskem obredu izvršene poroke. Slovesnosti je prisostvovalo pet do šest tisoč ljudi.

Mussolini, obdan od svojih najožjih sodelavcev

Izreden lovski plen. G. Karel Miklič mlajši, hotelir iz Ljubljane, je ustrelil te dni v svojem lovišču pri Kočevju izredno velikega medveda, ki je tehtal 192 kg in je bil nad 2 m visok.

Požari

V šolah pri Pragerskem na Dravskem polju je upepelil ogenj domačijo posestniku Matiji Herganu. Ogenj se je razširil na sosedno hišo Terezije Artenjak, ki je zgorela do polovice. Skupna škoda znaša 100.000 din. Ljudje sumijo, da gre za požig.

V Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici je uničil nočni ogenj rojstno hišo rajnega monsignora in ravnatelja Tiskarne sv. Cirila g. dr. Antona Jerovskega. Od nesreče je ostalo samo golo zidovje. Požar je nastal, ker je začel na podstrešju tleti tram blizu dimnika. Škoda je zelo velika.

V Tremerjih pri Celju je zgorelo veliko gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Štora. Na kraj nesreče pribreželi gasilci so obranili sosedna poslopja. Ogenj je bil podtaknjen. Škode je za sto tisoč dinarjev, zavarovalnina pa znaša komaj 20 tisočakov.

Ustreljen radi nedovoljenega prekorčenja meje. V Holmcu blizu št. Danijela v Mežiški dolini je hotel prekorčiti našo mejo na nedovoljen način neki možki. Ker ni počakal na poziv graničarja ter bežal, je graničar streljal in ga pogodil v nogo. Kljub rani je tekel neznanec dalje. Z drugo kroglo je bil zadet v hrbet in se je zgrudil mrtav. Civilna in vojaška komisija sta ugotovili, da gre za 27 letnega Logarja iz Libelč, ki je delal v jeklarni v Guštanju. Pri njem so našli nekaj masti, mesa in dokumente, iz katerih je jasno, da je bil v Pliberku in je večkrat prekorčal mejo na nedovoljen način. Logar se je zgrudil mrtav 20 korakov od meje. Pokopali so ga v Prevaljah. Ta slučaj je ponoven dokaz, kaj je končno plačilo tihotapca!

Dva krvava zločina radi ljubosumnosti. V Trbonje nad Mulo je prišel preko meje 27 letni nemški državljani Marko Tajzel. Oglasil se je pri 57 letni mali posestnici Mariji Sagmeister ter vprašal po njeni hčerki Julijani, s katero si je bil dober dve leti. Z vprašanjem vred je potegnil pištolo in je oddal na Sagmeisterovo tri strele ter jo nevarno ranil. Od treh krogel zadeta je obležala nezavestna. Ljubosumni napadalec je nato izginil v gozdu, kjer se je sam ustrelil. Nevarno obstreljeno kočarico so prepeljali v bolnišnico.

Iz hudobije povzročen kratek stik na električnem omrežju. Na daljnovodu Fala-Laško je nastal nenadoma kratek stik, ki je povzročil velike motnje v transformatorjih in na celotnem električnem omrežju. Preiskava je ugotovila, da je še neodkrita hudoba privezal žico za železni nosilec daljnovoda, na drugi konec pa je obesil kos starega železa ter ga pognal čez napeljavo.

Na meji prijet. Orožniki iz Selnice ob Dravi so prijeli Nikolo Šircia iz Mokronoga na Dolenjskem. Obdolžen je, da je vlomil v Imotskem v Dalmaciji v družbi še dveh pajdašev v trgovino Luke Mili-

Med opraviлом v cerkvi je predel svoje misli dalje. Dejal si je: Saj dolžen nisem, da bi pred sodnijo moral povedati. Dolžen je Nadvorski Peter, da prizna. Morda bo priznal. Ali prej bi rekel, da ne bo. Taki ljudje, kakor je Peter, so sicer ponosni, zraven pa strahopetni; samo nase gledajo, pa najsi zaradi tega drugi škodo trpijo. Zaradi njega bi Judež ne molčal. Pa zaradi Julke je še celo to želel, naj bi tudi Peter molčal, da bi dekletu bila sramota prihranjena... In če bi potem nedolžnega obsodili? Meleznika? Ah, kaj! Saj čisto nedolžen nobeden od teh ni bil, ki so se topli. Če bodo vsi tajili, storilca ne bodo našli. Obsodili bodo vse na nekaj tednov in to so si tudi vsi po pravici zaslužili. Jim bo dober nauk za drugič... Toda navsezadnje bodo vendarle Meleznika spoznali za krivega... Pa kaj? Kaj je to Judežu mar? Kaj more on? Njemu ni Meleznik nič bližji kakor kdo drugi. Če pa bo moral pred sodnijo priseči in pod prisego izpovedati, kar ve? Ti ljubi Bog! — Ne! Po krivem ne bo pričal... Morda se pa niti klicali ne bodo na sodnijo? In če ga tudi bodo, se bo že kako izmazal. Toda bolj ko je premišljeval, bolj je bil nemiren...

o pogrebu so prišli v Podkraj trije orožniki in so zaslišali celo vrsto ljudi. Tudi Judeža so poklicali. Kakor že prvič, tako je Judež tudi sedaj trdil, da ne ve, kdo je Tinča sunil z nožem; tudi pred sodnijo ne bo mogel drugače izpovedati, je dejal. Upal je, da mu po vsem tem ne bo treba za pričo na sodnijo, in se je spet lotil svojega

dela pri Končniku. Orožniki pa so peljali Migca s seboj, ker se je v svojih izpovedbah zapletal.

Dva tedna je bilo vse tiho, potem se je izvedelo, da so odpeljali vseh šest osumljencev v mesto v zapore okroglega sodišča. Ob istem času so dobili vabilo na zasliševanje: župan Nadvornik, Hrast, Laznikov hlapec, Pušnik in Judež in sicer za deveti september. Zdaj se je torej zgodilo, česar se je ves ta čas bal. Kaj naj počne? Pri sodniji bo moral priseči in pod prisego izpovedati. Najbolje bo vendarle, če bo vse tajil. Greh bo to, kriva prisega, pa saj mu jo bo Bog odpustil. Dan in noč je premišljeval in ni prišel do pravega sklepa.

V nedeljo zjutraj je šel h kaplanu k spovedi. Vse mu je po resnici povedal in ga vprašal za svet. Duhovnik mu je z veliko resnobo dejal, da je kot priča dolžen vse po resnici in pravici povedati in da ne sme ničesar prikriti. Če bi drugače storil, bi hudo grešil in tak smrtni greh Bog čisto že na tem svetu kaznuje.

Zdaj je Judež vedel, kako je. Trdno je sklenil, da si greha ne bo nakopal, pa tudi Julki ni hotel povzročiti žalosti in sramote. Nič drugega mu ni ostalo, kakor izogniti se je moral pričevanju. To drugače ni bilo mogoče: moral je iz kraja izginiti. Udaril bo čez mejo, tam ga živ krst ne bo našel. Ali pa je potem še mogel misliti na vrnitev? Težko. In če bi se morda čez leta vrnil, bi bila Julka že omožena in ne bi se ji smel več približati. Ali si je torej le res domišljjal, da mu bo kdaj kaj več

mirno opazuje boj in se odloči nato za zmagovalca. Vse to so na omenjeni postaji opazovali in dognali s pomočjo posebnih prstanov, ki so jih dali štorikijam na noge.

Z dinamitom nad vrane. Med vsemi pticami je vrana najbolj neprijetna, zlasti pri kmetu, ki mu z njiv pobira semenje. Sovraži pa jo tudi lovec, ker krade iz gnezd jajca ter jih je. V ameriški zvezni državi Illinois so se zadnja leta vrane tako razmnožile, da so resno ogrožale setve in ves ostali ptičji zarod. Bitka proti njim je bila zaman, dokler ni gozdni inspektor Dawis prišel na kaj učinkovito idejo. Po vejah dreves, na katerih vrane navadno v zimskih nočeh prenočujejo, so postavili številne dinamitne bombe. Pozno ponoči, ko vrane